Yargıtay CGK E.2026/603 K.2026/505 (30.09.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2026/603 E. , 2026/505 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 7. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Asliye Ceza

SAYISI : 136-137

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Sanığın 5607 sayılı Kanun'a muhalefet suçundan 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3/18. maddesi ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 62/1, 52, 53... /4. maddeleri uyarınca 2 yıl 6 ay hapis ve 80 TL adli para cezasıyla cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna ve müsadereye ilişkin Tatvan 1. Asliye Ceza Mahkemesince verilen 11.09.2015 tarihli ve 37-402 sayılı hükmün, katılan ... İdaresi vekili ve sanık tarafından temyiz edilmesi sonrasında 15.04.2020 tarihli ve 31100 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7242 sayılı Kanun'la 5607 sayılı Kanun'un 3 ve 5. maddelerinde yapılan değişiklik nedeniyle lehe değerlendirme yapılması amacıyla 7242 sayılı Kanun'un 63. maddesi uyarınca dosya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 08.06.2020 tarihli ve 248386 sayılı yazısıyla Yerel Mahkemeye iade edilmiştir.

Yerel Mahkemece 16.02.2022 tarih ve 136-137 sayı ile; sanığın 5607 sayılı Kanun'un 3/18-son cümlesi ve 3/10. maddesi delaletiyle aynı Kanun'un 3/5, 3/10-ilk cümlesi, 3/10-son cümlesi, 3/22-ikinci cümlesi ile TCK'nın 62/1, 52/2, 53, 51... /4. maddeleri uyarınca 1 yıl 3 ay hapis ve 40 TL adli para cezasıyla cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna, ertelemeye ve müsadereye karar verilmiştir.

Bu kararın katılan ... İdaresi ve malen sorumlu vekilleri tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 7. Ceza Dairesince 03.03.2026 tarih ve 13810-2361 sayı ile onanmasına karar verilmiştir.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 16.04.2026 tarih ve 62972 sayı ile; "...7242 sayılı Kanun'un 63. maddesi ile 5607 sayılı Kanun'a eklenen geçici 12. maddesinin 2. fıkrasındaki düzenlemeye dayanılarak, dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca ilk derece mahkemelerine gönderilmesi, mahkemesine yeni bir karar verme yükümlülüğü yüklemesi itibarıyla normatif bir bozma etkisi doğurmakta ise de yargılama sonunda verilen bir karar, bir başka ifade ile bir yargılama tasarrufu olmadığından Yargıtayca verilen bozma kararı niteliğinde kabul edilemez. Keza bu iade işleminin istinaf güvencesini de ortadan kaldırarak kanun yoluna ilişkin genel kurallara istisna getirdiğini söylemek de mümkün değildir. Bu nedenledir ki 5607 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesinin 2. fıkrasındaki düzenleme sebebiyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının, elinde bulunan dosyaları ilk derece mahkemelerine göndermesi üzerine, ilk derece mahkemelerince kurulan yeni hükümlerin, CMK'nın 307. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında değerlendirilemeyeceği ve dolayısıyla kanun yolunun genel kurallar gereğince belirlenmesi gerektiği açıktır.

Somut olayda sanık hakkında, daha önce Yargıtay denetiminden geçmeyen davayla ilgili olarak Tatvan 1. Asliye Ceza Mahkemesince ilk kez kurulan 11.09.2015 tarihli ve 2015/37 esas ve 2015/402 karar sayılı kararın temyizi üzerine, henüz Yargıtay Cumhuriyet

Başsavcılığının elinde bulunan dosyanın 7242 sayılı Kanun'un 63. maddesi ile 5607 sayılı Kanun'a eklenen geçici 12. maddesinin 2. fıkrasına istinaden iade edildiği, İlk Derece Mahkemesince yapılan yargılama sonunda kurulan 16.02.2022 tarihli ve 2020/136 esas ve 2022/137 karar sayılı mahkûmiyet hükmünün, CMK'nın 272 ve devamı maddeleri uyarınca istinaf yoluna tabi olduğu gözetilmeden, temyiz yoluna tabi olduğu kabul edilip esastan incelenerek bozulmasına hükmedilmesinin hukuka aykırı olduğu," görüşüyle itiraz yoluna başvurmuştur.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 7. Ceza Dairesince 02.06.2026 tarih ve 1250-6359 sayı ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIK KONUSU

Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının lehe kanun değerlendirmesi için dosyayı mahalline iade etmesi üzerine Yerel Mahkemece kurulan yeni hükmün temyize mi yoksa istinafa mı tabi olduğunun belirlenmesine ilişkindir.

IV. GEREKÇE

A. Uyuşmazlık Konusuna İlişkin Açıklamalar

5607 sayılı Kanun'un, ceza normu niteliğindeki maddelerinde de değişiklikler öngören 7242 sayılı Kanun'un 63. maddesiyle 5607 sayılı Kanun'a eklenen geçiş normu mahiyetindeki geçici 12. maddenin ikinci fıkrası; "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanunun kapsamına giren suçlardan dolayı kanun yolu incelemesinde bulunan dosyalardan, 3 üncü ve 5 inci maddede bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan düzenlemeler nedeniyle lehe değerlendirme yapılması gereken dosyalar hakkında bozma kararı verilir. Yargıtay Cumhuriyet başsavcılığında bulunan dosyalar ise gelişlerindeki usule uygun olarak ilk derece mahkemelerine gönderilir." şeklindedir.

Madde sarahatine göre 7242 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte, derdest bulunan ve 5607 sayılı Kanun'un 3 ve 5. maddeleri kapsamına giren suçlardan dolayı temyiz veya istinaf yolu incelemesinde olan dosyalardan, 3 ve 5. maddelerde bu maddeleri ihdas eden Kanun'la yapılan düzenlemeler nedeniyle lehe değerlendirme yapılması gereken dosyalar hakkında bozma kararı verilecek, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bulunan dosyalar ise gelişlerindeki usule uygun olarak ilk derece mahkemelerine gönderilecektir.

Bir yargılama ve karar mercii olmayan Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının, kanunun verdiği yetkiye istinaden dosyayı mahkemesine iade etmesinin, hükmü ortadan kaldırma ya da bozma niteliğinde kabul edilemeyeceği açıktır. Ne var ki 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun'un 8. maddesinin iptal edilen ikinci fıkrasında olduğu gibi hükmü veren mahkemeye yeni bir hüküm kurulması emredilerek, bu iade kararlarına, ilk hükmü dolaylı da olsa ortadan kaldırabilecek normatif bir değer atfedilebilmektedir. 7242 sayılı Kanun'un 63. maddesiyle 5607 sayılı Kanun'a eklenen geçici 12. maddenin de yargılamaların en kısa sürede ve en az masrafla tamamlanarak (Anayasa madde 141/4) adil yargılanma hakkının (Anayasa madde 36, İHAS madde 6) güçlendirilmesi amacı doğrultusunda yorumlandığında aynı normatif değeri mündemiç bir geçiş normu olduğu kabul edilmelidir.

Yüksek Ceza Genel Kurulunun 17.09.2025 tarihli ve 194-342 sayılı kararında açıklandığı üzere;

07.10.2004 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 25 ve geçici 2. maddeleri uyarınca kurulan bölge adliye mahkemeleri, 07.11.2015 tarihli ve 29525 sayılı Resmî Gazete'de ilan edildiği üzere 20.07.2016 tarihinde tüm yurtta göreve başlamıştır.

Bölge adliye mahkemelerinin faaliyete geçmesiyle birlikte istinaf yolu uygulamaya girmiş, böylece ülkemizde fiilen üç dereceli yargı sistemine geçilmiştir.

1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda olağan kanun yolları olarak itiraz ve temyize yer verilmişken, CMK'da itiraz, istinaf ve temyiz olağan kanun yolları olarak düzenlenmiştir.

Usul kanunlarının zaman bakımından uygulanmasında asıl olan, aksi kanunda açıkça düzenlenmiş bulunmadıkça hemen ve derhal uygulanma ilkesidir. Anılan ilke uyarınca usul işlemleri yapıldıkları sırada yürürlükte olan muhakeme kanunu hükümlerine tabi olacaktır. Usul kanunlarında yapılan değişiklikler, yasa yürürlüğe girdikten sonra yapılacak işlemler hakkında uygulanacak olup maddi ceza hukuku kurallarının aksine kural olarak geçmişe yürümezler. 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun'un 18. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca CMK'nın 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe girmesi üzerine CMUK yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak yeni usul sisteminde, kanun yolları içinde istinafa yer verilmesi ve bölge adliye mahkemelerinin 20.07.2016 tarihinden sonra göreve başlaması nedeniyle 5320 sayılı Kanun'un "Temyiz ve karar düzeltme" başlıklı 8. maddesinin birinci fıkrasında; "Bölge adliye mahkemelerinin, 26.09.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un geçici 2. maddesi uyarınca Resmî Gazete'de ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 322. maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları hariç olmak üzere, 305 ilâ 326. maddeleri uygulanır." hükmüne yer verilmek suretiyle bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihi olan 20.07.2016 tarihinden önce verilen kararlar hakkında kesinleşinceye kadar CMUK'un, bu tarihten sonra verilen kararlar hakkında ise CMK'nın temyize ilişkin hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür.

B. Somut Olayda Hukuki Değerlendirme

Yerel Mahkemenin 11.09.2015 tarihli ilk kararının temyiz edilmesi üzerine henüz Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının ye'dinde bulunan ve kesinleşmemiş mahiyet arz eden dosyanın 7242 sayılı Kanun'un 63. maddesiyle 5607 sayılı Kanun'a eklenen geçici 12. maddenin ikinci fıkrasına istinaden gönderildiği Yerel Mahkemece yapılan yargılama sonunda kurulan 16.02.2022 tarihli mahkûmiyet hükmünün, ilk kararın bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihi olan 20.07.2016 tarihinden önce verilmiş olması nedeniyle 5320 sayılı Kanun'un 8/1. maddesi gereğince CMUK'un temyize ilişkin düzenlemeleri geçerli olmaya devam edeceğinden dolayı temyiz denetimine tabi olduğu kabul edilmelidir.

Bu itibarla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan Ceza Genel Kurulu Başkanı;" Yüksek Ceza Genel Kurulu'nun 16.9.20 26... /346-470 sayılı kararında ayrıntılarına yer verildiği üzere;

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na eklenen geçici 12. maddeye istinaden Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca dosyanın gönderildiği ilk derece mahkemelerine iade edilmesi, mahkemesine yeni bir karar verme yükümlülüğü yüklemesi itibarıyla normatif bir bozma etkisi doğurmakta ise de yargılama sonunda verilen bir karar, bir yargılama tasarrufu olmadığından Yargıtayca verilen bozma kararı niteliğinde kabul edilemez. Keza istinaf

güvencesini de bertaraf ederek kanun yoluna ilişkin genel kurallara istisna getirildiğini söylemek de mümkün değildir. Bu nedenledir ki, 5607 sayılı Kanun'un ceza normu niteliğindeki maddelerinde de değişiklikler öngören 7242 sayılı Kanun'un 63. maddesiyle 5607 sayılı Kanun'a eklenen geçiş normu mahiyetindeki geçici 12. maddesine istinaden Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının, yed'inde bulunan dosyaları ilk derece mahkemelerine göndermesi üzerine ilk derece mahkemelerince tesis edilen yeni hükümlerin, CMK'nın 307. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında değerlendirilemeyeceği, kanun yolunun genel kurallar gereğince belirlenmesi gerektiği açıktır. Bu nedenle 16.02.2022 tarihli mahkûmiyet hükmü istinafa tabi olduğundan sayın çoğunluğun görüşüne katılmamaktayım." düşüncesiyle,

Çoğunluk görüşüne katılmayan beş Ceza Genel Kurulu Üyesi de; benzer gerekçelerle,

Karşı oy kullanmışlardır.

V. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının REDDİNE,

2- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 30.09.2026 tarihinde yapılan müzakerede oy çokluğuyla karar verildi.